

СІЛЬСЬКИЙ ТУРИЗМ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В РЕГІОНІ

У статті проаналізовано умови щодо перспектив розвитку сільського туризму в Сумській області. Охарактеризовано одні з найпопулярніших садиб сільського туризму Сумського регіону. Досліджено можливості розвитку цього виду підприємницької діяльності, так як даний вид туристичного бізнесу є досить прибутковим на сьогоднішній день.

Ключові слова: *зелений туризм, сільський туризм, туристична сфера, туризм, організація відпочинку, розвиток туризму, туристичний продукт.*

This article analyzes the prospects for the development of rural tourism in the Sumy region. Some of the most popular estates of the Sumy region are characterized. The possibilities of development of this type of business activity have been studied, as this type of tourist business is quite profitable today.

Keywords: *ecotourism, rural tourism, tourism, the organization of vacation, development of tourism, the tourist product.*

Туризм відносять до прибуткових галузей світової економіки, що займає важливе місце серед факторів культурного та соціального розвитку, що підтримує рівень та якість життя в країні. Беручи до уваги досить багаті туристично-рекреаційні ресурси Сумської області, саме розвиток сільського туризму варто розглядати як один із шляхів вирішення економічної ситуації сільської місцевості. Тому дана тема досить актуальна.

Мета роботи – проаналізувати умови щодо перспектив розвитку сільського туризму в Сумській області.

Ще у 2008 року кожний другий безробітний, зареєстрований у державній службі зайнятості був сільським жителем. На даний час ситуація не змінилася. Тож за відсутності можливості реалізувати себе в якості «найманих працівників» і при необхідності отримання доходів для задоволення первинних потреб сільські жителі змушені самі себе забезпечувати робочими місцями.

За останні десять років в економіці країни не було створено нових робочих місць, показники поширеності самостійної зайнятості населення в Україні майже не зросли. Наслідком цього є погіршення ситуації на ринку праці. Тому Україна відповідно до Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року одним з пріоритетних напрямків диверсифікації підприємницької діяльності та само зайнятості в сільській місцевості визначається розвиток сільського туризму [2].

На сьогодні не існує однозначного підходу щодо визначення сутності сільського туризму не тільки в Україні, але і в інших

країнах Європи. «Сільський зелений туризм – це специфічна форма відпочинку в приватних господарствах сільської місцевості з використанням майна та трудових ресурсів особистого селянського, підсобного або фермерського господарства, природно-рекреаційних особливостей місцевості та культурної, історичної та етнографічної спадщини регіону» [1].

Сумська область з її унікальним ресурсним потенціалом має великі можливості для розвитку сільського туризму, особливо в тих регіонах, де слабо розвинена інфраструктура туризму і одночасно є величезний невикористаний рекреаційний потенціал.

Сумська область має сприятливі умови для розвитку сільського туризму. Садиби зосереджені в таких селищах як: с. Зелена Діброва – Проект «СОН НА вулику»; с. Бездрик – садиба «Вакулина байка»; с. Верхня Сироватка – Страусина ферма; с. Віри – СВК «Сумщина»; с. Жолдаки – садиба «У Наталі»; с. Константів, Недригайлівського району – садиба сільського зеленого туризму «Козацька січ»; с. Великі Луки – садиба Худолия «Батьківська хата»; с. Бишкінь – садиба сільського туризму «Затишок»; «Старий млин», смт. Недригайлів.

Також увагу туристів, що відпочивають у сільській місцевості привертає хутір Жовтневий у Лебединському районі. На вододілі річок Хорол та Груні розташований унікальний степовий заповідник Михайлівська цілина. Місто Тростянець зачаровує лісопарками, красивими околицями та старовинними будівлями. Привертає увагу урочище «Нескучне», де посеред змішаного сосново-листяного лісу знаходяться три мальовничих озера. У селі Великий Бобрик, що в Краснопільському районі, розташована Воскресенська церква з триярусною дзвіницею і старовинним парком, а неподалік від села – стародавнє городище сіверян IX століття [3].

Висновки. Отже, Сумська область має значний потенціал для розвитку сільського туризму. Сільський туризм є важливим напрямом самозайнятості сільського населення, що сприяє вирішенню соціально-економічних проблем села. Розвиток і поширення сільського туризму надасть змогу зменшити безробіття на селі; розширити самозайнятість населення; зберегти етнічну спадщину регіонів; відроджувати та розвивати народні промисли; покращити якість життя селян та інфраструктуру сіл; нарощувати продаж та збут сільськогосподарської продукції. Однак, для стабільного розвитку сільського туризму необхідно, перш за все, впорядкувати нормативно-правову базу його регулювання та сформувати раціональний механізм функціонування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биркович В. І. Сільський зелений туризм – пріоритет розвитку туристичної галузі України. Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник. 2008. № 1 (6). С. 138–143.

2. Рада планує визначити поняття сільського зеленого туризму. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/rada-planiruet-opredelit-ponyatie-selskogo-1495550443.html>
3. Сумська область – степові простори, ліси і озера. URL: <https://cutt.ly/aExHKu4> (дата звернення: 19.09.2021)

М. М. Петрушенко

*ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень
НАН України», м. Одеса*

Г. М. Шевченко

*Нортумбрійський університет (гостьовий дослідник),
м. Ньюкасл-апон-Тайн*

БЛАКИТНИЙ І ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ПОТЕНЦІАЛ, БЕЗПЕКА ТА СТІЙКИЙ РОЗВИТОК

Розглядаються актуальні положення, пов'язані з потенціалом, безпекою та стійким розвитком зеленого та блакитного туризму в Україні. Зазначається, що для післявоєнної України, яка прямує до повноправного членства в ЄС, пріоритетною є політика розвитку стійкого блакитного туризму, який на більшості прибережних територій країни має потенціал до взаємного розвитку разом із зеленою формою туризму.

Ключові слова: *блакитний туризм, ЄС, зелений туризм, стійкий розвиток, Україна.*

Current provisions related to the potential, safety and sustainable development of green and blue tourism in Ukraine, are considered. It is noted that for post-war Ukraine, which is on its way to full membership in the EU, the priority is the policy of developing sustainable blue tourism, which in most coastal areas of the country has the potential for mutual development together with the green form of tourism.

Keywords: *blue tourism, EU, green tourism, sustainable development, Ukraine.*

Туристична діяльність, яка відповідає принципам та Цілям стійкого розвитку 2030, мінімально навантажує рекреаційне середовище територій ПЗФ та іншого зеленого простору (зелений туризм), а також прибережних і морських територій (блакитний туризм), а також може сприяти відновленню та розвитку дестинацій / місцевих громад. В Україні під час російської війни, що нищить екосистеми і величезні території, які є чи потенційно могли бути дестинаціями зеленого та / чи блакитного туризму (БЗТ), з огляду також на довоєнний досвід туристичного розвитку в країні, доцільно розглянути такі три основні положення:

1. Потенціал БЗТ: із географічного, історико-культурного, кліматичного, природно-екологічного та інших поглядів Україна має рекреаційний та інший економічний потенціал [1] для багатьох видів туризму. Якщо зелений туризм поступово набував роз-